

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Studijní opora

Název předmětu: **EKONOMIE II** (část makroekonomie)

Téma 6

INFLACE

Část 2

**Nabídková inflace, nabídkové šoky a růst produkce.
Metody léčení inflace**

Zpracoval: doc. RSDr. Luboš ŠTANCL, CSc.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty vojenského leadershipu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Obsah

Úvod

1 Nabídková, resp. náklady tlačená inflace

2 Metody léčení inflace, resp. dezinflace

Závěr - shrnutí

V návaznosti na předchozí přednášku výklad problému **inflace** budeš pokračovat rozborem **generátorů inflace na straně nabídky a** vysvětlením jednotlivých typů reakce hospodářské politiky na nepříznivé nabídkové šoky. V závěru přednášky bude pozornost věnována rozboru metod léčení inflace, resp. strategiím omezování inflace.

Po soustředěném prostudování tohoto tématu budete:

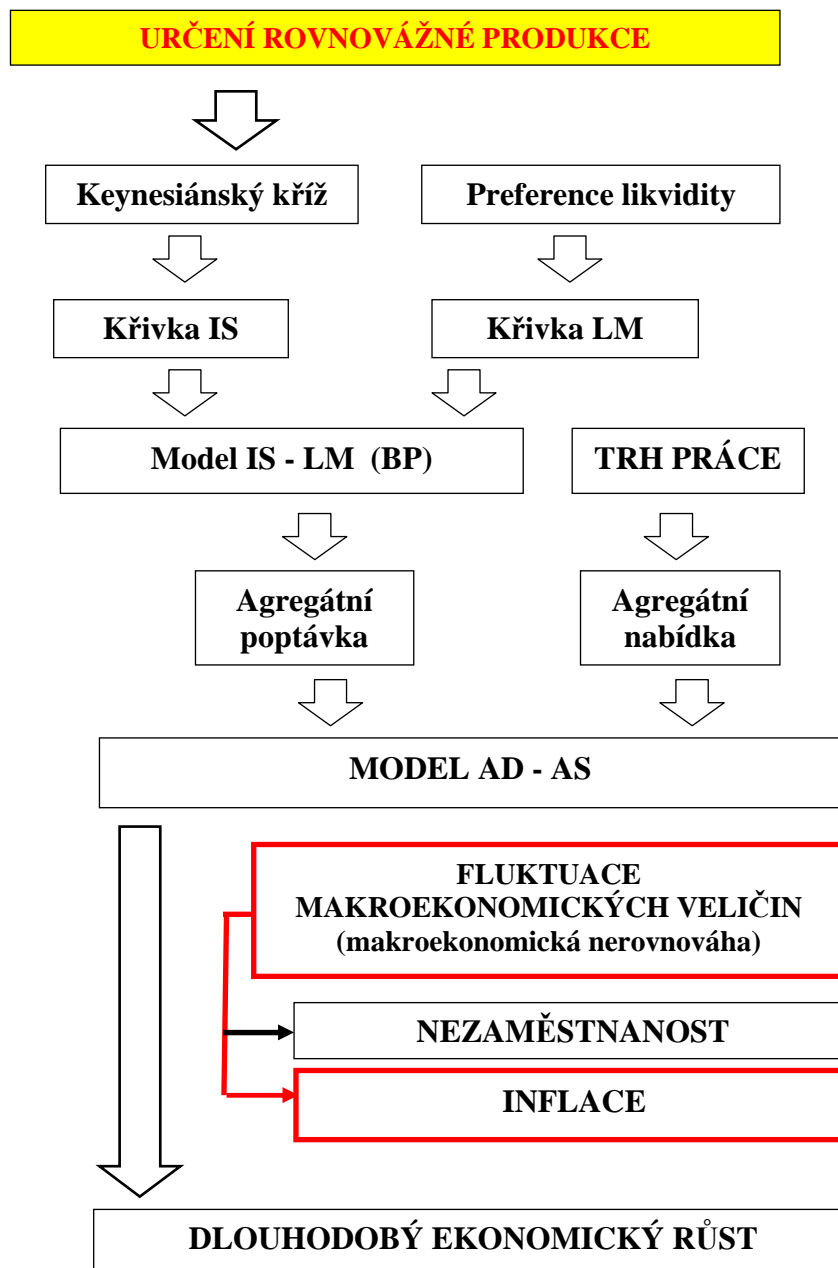
- znát příčiny inflace generované zdroji na straně agregátní nabídky;
- umět vysvětlit podstatu a efekty nepříznivých (příznivých) nabídkových šoků jako generátorů inflace na straně nabídky;
- znát možné reakce hospodářské politiky na nepříznivé nabídkové šoky a na základě preferovaných cílů vysvětlit rozhodnutí o jejich volbě;
- umět vysvětlit přednosti jednotlivých metod léčení inflace (dezinflace) a současně i rozebrat negativní efekty jejich použití.

Klíčová slova

Nabídková inflace, resp. náklady tlačená inflace, nepříznivé (příznivé) nabídkové šoky, neutrální politika, akomodativní (přizpůsobovací) politika, potlačovací politika, dezinflace, metody léčení inflace, metoda cold turkey, gradualistická metoda.

DOPORUČENÝ ČAS POTŘEBNÝ KE STUDIU: 2 – 4 hodiny

LOGICKÁ STRUKTURA MAKROEKONOMIE – T 6. 1 a T 6. 2

Úvod

Růst agregátní cenové hladiny může být generován také **příčinami na straně agregátní nabídky – nepříznivými nabídkovými šoky**. Hospodářská politika má v podstatě tři možné způsoby jak na tyto nepříznivé nabídkové šoky reagovat (tři odezvy). Rozbor inflace jako komplexního jevu uzavřeme vysvětlením jednotlivých metod léčení (strategií omezování) jak poptávkové, tak i nabídkové inflace.

1 Nabídková, resp. náklady tlačená inflace

Nabídková inflace, resp. inflace tlačená náklady je druhým typem, resp. druhem inflace, jejíž prvotní generátor je na straně agregátní nabídky. Tímto generátorem je **růst nákladu firem (tzv. nepříznivé nabídkové šoky)**, vyvolaný např.:

- rychlejším **růstem nominálních mezd**, než je růst produktivity práce;
- růstem cen energií a surovin;
- růstem cen ostatních služeb výrobních faktorů;
- depreciací měnového kurzu, která zvyšuje relativní ceny dováženého zboží a služeb (a tím i agregátní cenovou hladinu);
- růstem míry zdanění („daněmi tlačená inflace“);
- úsilím samotných firem zvyšovat ceny jejich produkce a služeb.

Jde o **nepříznivé nabídkové šoky, které vedou:**

- k přímému růstu nákladů firem;
- ke zvýšení agregátní nákladové a cenové hladiny.

Nepříznivé nabídkové šoky posunují křivku krátkodobé agregátní nabídky doleva nahoru.

a) **Nepříznivé nabídkové šoky, nabídková inflace a reálný produkt**

Analýzu problému důsledků nepříznivého nabídkového šoku jako generátoru inflace na straně agregátní nabídky a jeho makroekonomické důsledky na míru inflace a pohyb reálného produktu budeme ilustrovat na příkladu **devalvace domácí měny, která vede ke zvýšení relativních cen dováženého zboží a služeb (zdražuje dovozy) a ke zvýšení agregátní cenové hladiny.**

Komentář

Předpokládejme, že v důsledku devalvace měny domácí země dojde ke **zvýšení agregátní cenové hladiny o 5 %** oproti úrovni před devalvací.

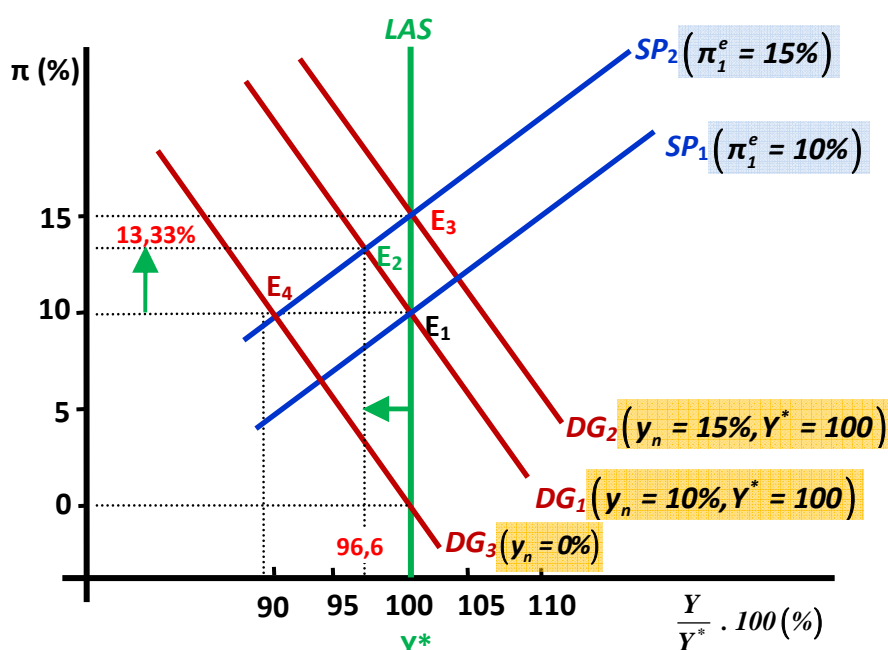
Výchozí situace ekonomiky: v prvním, počátečním období je ekonomika v dlouhodobé rovnováze, při úrovni **skutečného důchodu Y_1** , jež se rovná **potenciálnímu produktu Y^*** ve výši 100.

Předpokládejme, že se **potenciální produkt** v důsledku růstu cen dovozu nemění, tj. $y^* = 0$ (proto $\hat{y} = y_n$). **Míra růstu agregátní poptávky činí doposud 10 %**, **skutečná a očekávaná míra inflace je** ve výchozím období ekonomiky **rovna 10 %**. **V bodě dlouhodobé rovnováhy ekonomiky E_1 je tedy průsečík křivky DG_1 ($y_n = 10\%$, $Y_1 = 100$) a křivky SP_1 ($\pi^e = 10\%$).**

Ve **druhém období vzroste agregátní cenová hladina** jako důsledek růstu relativních cen vyvolaných devalvací domácí měny o 5 %. **Křivka SP_1 se posune** v důsledku tohoto nepříznivého nabídkového šoku **o pět procentních bodů doleva a nahoru**, **očekávaná míra inflace však zůstává stejná (tj. $\pi^e = 10\%$)**. Situaci znázorňuje obr. 1.

Obrázek 1

Nepříznivý nabídkový šok (devalvace měny) a nabídková inflace

Ve druhém období posune nepříznivý nabídkový šok ekonomiku **do bodu E_2** , **současně zvýší míru inflace a sníží úroveň reálného produktu**. **Míra inflace se však zvýší o méně než 5 procentních bodů**, což činí „příspěvek“ uvedeného nepříznivého nabídkového šoku k růstu agregátní cenové hladiny. **Současně se však sníží reálný produkt (jeho míra růstu je záporná)**, tj. **dojde k poklesu koeficientu poměru produktu**, tj. Y/Y^* krát 100 (vyjádřeno v %).

Nutně vzniká otázka: *Jak se „rozdělí“ míra růstu agregátní poptávky mezi růst míry inflace a pokles produkce?*

V důsledku uvedeného nepříznivého nabídkového šoku se **míra inflace zvýší na 13,33 %, tj. o 3,33 %** oproti výchozí pozici ekonomiky. Povšimneme si, že skutečná míra inflace se nezvýší o 5 %, což činí příspěvek nepříznivého daného šoku, ale zvýší se **jen o 3,33 %**, „zbylá“ část inflace, **tj. 1,66 % je „paralyzována“ poklesem reálné produkce.**

Produkce se v dalším období v důsledku nepříznivého nabídkového šoku **sníží o 3,33 %, tj. klesne na 96,66 %**. **Výsledek minus 3,33 %** znamená, že od výchozí pozice koeficientu poměru produktu (důchodu) v procentech musíme odečíst míru jeho poklesu. Dále připomeňme předpoklad, že míra růstu potenciálního produktu, tj. y^*_t je rovna nule, takže $\hat{y}_t = Y_{n(t)}$.

Typy odezvy hospodářské politiky na nepříznivý nabídkový šok:

- 1) **Neutrální politika** = politika, která při odezvě na nepříznivý nabídkový šok udržuje **nezměněné tempo růstu nominálního produktu.**

Neutrální politika má za následek **současně růst míry inflace a pokles produkce** a představuje jakýsi kompromis – „trochu inflace“ a trochu „nezaměstnanosti“

- 2) **Přizpůsobovací, resp. akomodativní politika** = politika, která **zcela eliminuje efekt nepříznivého nabídkového šoku na pokles produkce a růst nezaměstnanosti.**

Tato politika znamená, že se zvolí takové tempo růstu nominálního produktu, resp. agregátní poptávky, které zcela potlačí nepříznivý efekt snížení produkce pod potenciální produkt. **Přizpůsobovací politika má za následek zvýšení míry inflace rovné velikosti inflačního efektu a nezměněnou úroveň produkce.**

Zásadní otázkou pro aplikaci uvedených politik je, zda subjekty ekonomiky vnímají inflační efekt jako (a) **trvalý**, (b) **permanentní** nebo pouze jako (c) **dočasný jev.**

V prvním případě (za předpokladu, že se mzdy mohou přizpůsobovat efektu nepříznivého nabídkového šoku a míra očekávané inflace pro další období tento efekt „zahrne“) hrozí **„odstartování“ permanentního inflačního procesu** – jeho generátor – **vedení do chodu automatického eskalátoru nominálních mzdových sazeb a permanentní zvyšování nákladů a cenové hladiny.**

- 3) **Potlačovací politika** = politika, která vede **k úplnému potlačení inflačního efektu nepříznivého nabídkového šoku, tj. míra inflace zůstane na úrovni výchozí pozice ekonomiky.** Při této politice dojde **k výraznému snížení míry růstu agregátní poptávky, resp. tempa růstu nominálního produktu a jeho snížení pod úroveň potenciálního produktu a výrazný růst míry nezaměstnanosti.**

Při potlačovací politice dojde **zcela k potlačení inflačního efektu nepříznivého nabídkového šoku při „nákladu“ výrazného krátkodobého poklesu produkce a zaměstnanost.**

K zapamatování!

Existují tři typy odezvy hospodářské politiky na inflační efekt nepříznivého nabídkového šoku: **neutrální politika**, jež má za následek současně růst míry inflace, a pokles produkce, **přizpůsobovací**, resp. **akomodativní typ politiky**, jež má za následek zvýšení míry inflace rovné velikosti inflačního efektu nepříznivého nabídkového šoku a nezměněnou úroveň produkce, a **konečně potlačovací typ politiky**, při němž dojde zcela k potlačení inflačního efektu nepříznivého nabídkového šoku při „nákladu“ výrazného krátkodobého poklesu produkce a zaměstnanosti.

Pokud je nepříznivý nabídkový šok vnímán jako přechodný, resp. dočasný jev (např. neúroda v zemědělství), míra očekávané inflace se nezvyšuje.

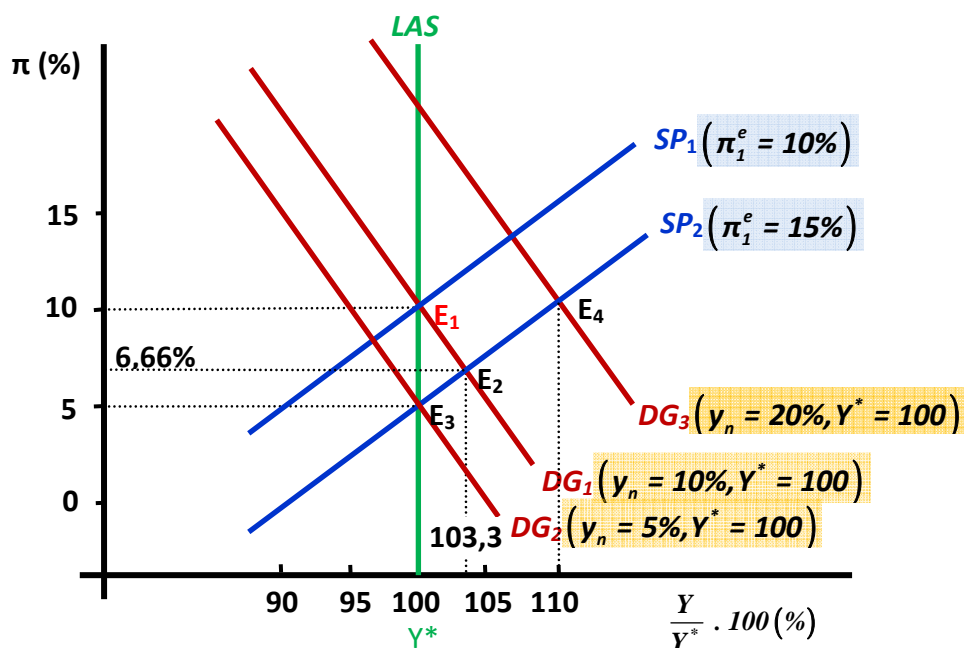
b) Příznivý nabídkový šok, míra inflace a míra růstu produkce

Efeaktem příznivých nabídkových šoků je **snížení míry inflace**. Příznivé nabídkové šoky:

- předstih růstu produktivity práce před růstem mezd,
- snížení relativních cen některých zboží a služeb, např. v důsledku apreciacie měnového kurzu;
- snížení relativních cen některých zboží a služeb v důsledku zásadních technologických objevů, které vyvolávají výrazný růst produktivity práce, nepřímých daní,
- kontrola cen a mezd (jejich zmrazení) aj.

Obrázek 2

Příznivý nabídkový šok a efekt snížení cenové hladiny

Komentář

Výchozí pozice: Ekonomika se nachází v dlouhodobé rovnováze v bodě E_1 , kde je míra růstu agregátní poptávky 10 %, míra očekávané inflace je taktéž 10 %, $g = 0,5$ a $y^* = 0$ %. V bodě E_1 se tedy protíná křivka DG_1 ($y_n = 10$ %, $Y_1 = 100$) a křivka SP_1 ($\pi^e_1 = 10$ %).

Nechť v důsledku příznivého nabídkového šoku - například snížení nepřímých daní - se **agregátní cenová hladina sníží o 5 procentních bodů**. **Křivka SP_1 se posune doprava k SP_2** (při nezměněné očekávané míře inflace jako ve výchozím období, tj. 10 %). **Ekonomika se posune k bodu E_2 tj. do bodu, kde je průsečík křivky SP_2 a křivky DG_1 .**

Efekt příznivého nabídkového šoku na inflaci a růst produkce závisí na typu odezvy hospodářské politiky:

- 1) neutrální typ** odezvy – míra růstu agregátní poptávky zůstane nezměněna a **příznivý nabídkový šok vede ke snížení míry inflace a zvýšení míry růstu produkce; Míra inflace se v našem případě sníží na 6,66 %**, tj. o 3,33 % oproti výchozí úrovni. **Produkce se v našem příkladu zvýší na 103,33 %**, tj. o 3,33 % oproti výchozí pozici ekonomiky. Na obr. 2 je **v bodě E_2** (tj. v průsečíku křivek SP_2 a DG_1) míra inflace 6,66 % a úroveň produkce 103,33 %.
- 2) přizpůsobovací politika** – tempo růstu agregátní poptávky se přizpůsobí nové (nižší) míře inflace. V našem příkladu **tempo růstu agregátní poptávky se sníží z výchozích 10 % na 5 %**. **Úroveň produkce se nezmění, tj. $y = 0$ %**.
- 3) potlačovací politika** – tempo růstu agregátní poptávky se musí zvýšit, aby byla udržena výchozí cenová úroveň. Volba potlačovací politiky v našem příkladu znamená, že **tempo růstu agregátní poptávky se musí zvýšit**, aby byla **udržena výchozí cenová úroveň, tj. 10 %**.

I pro příznivý nabídkový šok platí, že **jeho dlouhodobý efekt** závisí na tom, **zda ho budou ekonomické subjekty vnímat** jako (a) **trvalý** či jen jako (b) **dočasný jev**.

Pokud bude příznivý nabídkový šok vnímán **jako trvalý**, potom **křivka SP_2 zůstane trvale na úrovni vychýlené příznivým nabídkovým šokem**.

Pokud však příznivý nabídkový šok je vnímán **jako dočasný**, resp. přechodný jev, **potom křivka SP_2 se vrátí znovu na výchozí pozici k SP_1** .

2 Metody léčení inflace, resp. dezinflace

Dezinflace = snížení míry inflace (je třeba odlišovat pojem **deflace** jako **pokles všeobecné cenové hladiny** – v ekonomické realitě vzácný jev);

a) léčení poptávkové inflace

S ohledem na zdroje poptávkové inflace **uskutečnění dezinflace vyžaduje:**

- buď **snížit tempo růstu peněžní zásoby**, tj. realizovat **restriktivní monetární politiku**;
- nebo **snížit vládní výdaje**, tj. realizovat **restriktivní fiskální politiku**.

Východisko dalšího rozboru – proces léčby bude proveden **snížením tempa růstu agregátní poptávky** (nominálního produktu) cestou **snížení tempa růstu peněžní zásoby**, tj. **restriktivní měnovou politikou**.

Metody dezinflace:

i) metoda cold turkey – využití výrazného a permanentního snížení míry růstu agregátní poptávky.

Použití této metody léčení inflace (dezinflace) má za následek **rychlý pokles míry inflace. Nákladem této léčby je výrazný pokles skutečného produktu pod jeho potenciální úroveň, velké ztráty produkce a vysoká nezaměstnanost.**

Recese je hlubší, ale kratší, veřejnost uvěří vládě a bude očekávat, že její politika bude mít úspěch.

ii) gradualistická metoda – pomalé a postupné snižování míry růstu agregátní poptávky, tj. nominálního produktu. – *recese jako náklad inflace je mírnější, ale její trvání je delší, veřejnost nemusí uvěřit vládě, že její politika bude úspěšná, když v prvních letech bude snížení skutečné inflace velmi malé, a proto nemusí vést ke snížení míry očekávané inflace.*

Politika cold turkey má zpravidla větší kredibilitu než politika gradualistická.

❖ Metoda cold turkey

Komentář

Předpokládejme, že ve výchozím, prvním období je **míra růstu inflace 15 %** a vláda se rozhodla ji snížit na 6 % metodou cold turkey. V prvním období byla **míra růstu agregátní poptávky 15 %**, **skutečná a očekávaná míra inflace taktéž 15 %**. Předpokládejme, že očekávaná inflace se formuje adaptivní metodou (staticky, tj. $j = 1$), koeficient $g = 0,5$, příspěvek nabídkové inflace k inflačnímu procesu, tj. $z = 0 %$ a $y^* = 0 %$. Předchozí **pozici ekonomiky** na obr. 3 **charakterizuje bod E_1 , kde je průsečík křivky SP_1 a DG_1** (křivky nejsou na obrázku zakresleny).

Od druhého období (roku) vláda **aplikuje antiinflační politiku metodou cold turkey**, jež znamená **snížení míry růstu agregátní poptávky na 6 %** (oproti výchozím 15 %) a tuto politiku aplikuje permanentně po několik (období) let.

Přizpůsobovací cestu míry inflace a míry poklesu produkce zachycuje tabulka 1.

Tabulka 1
Přizpůsobovací cestu míry inflace

Období	$\pi_t^e = \pi_{t-1}$	\hat{Y}_{t-1}	$y_n(t)$	π_t	\hat{Y}_t
1	15	0	15	15	0
2	15	0	6	12	- 6
3	12	- 6	6	8	- 8
4	8	- 8	6	4,66	- 6,66
5	4,66	- 6,66	6	2,89	- 3,55
6	2,89	- 3,55	6	2,74	- 0,29
7	2,74	- 0,29	6	3,73	+ 1,98
8	3,73	+ 1,98	6	5,14	+ 2,84
9	5,14	+ 2,84	6	6,37	+ 2,47
10	6,37	+ 2,47	6	7,07	+ 1,40

Komentář

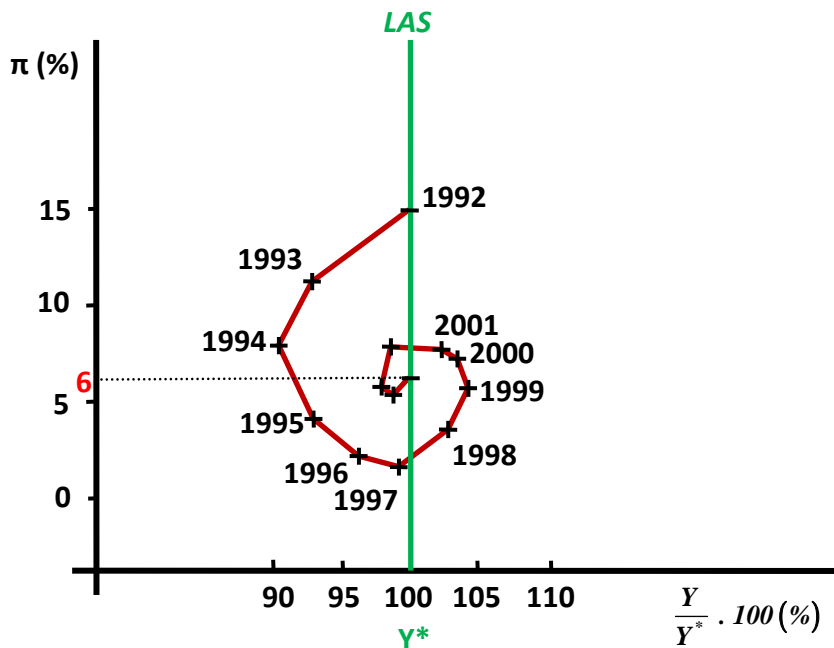
Z tabulky je patrné, že **míra inflace klesá až do šestého období (roku), kdy dosahuje hodnoty 2,74 %**, od sedmého roku postupně roste, až přestřelí nové snížené tempo růstu agregátní poptávky a **postupně se v dalších létech vrátí na 6 %**, kde se ustálí (není vypočteno a uvedeno v tabulce). **Míra inflace je na konci přizpůsobovací cesty ekviproporcionální míře růstu agregátní poptávky.**

Současně v důsledku aplikace antiinflační politiky **klesá produkce** (její tempo je záporné), kdy ve **druhém roce poklesne o 6 %, ve třetím roce o 8 %** (tj. bod nejhlubšího poklesu produkce) a **od čtvrtého roku (období) produkce opět postupně roste** (i když až do šestého období (roku) je stále pod úrovní potenciálního produktu). Od sedmého roku převýší úroveň potenciálního produktu, a roste až do desátého roku a poté se postupně vrátí na výchozí úroveň potenciálního produktu (= 100 při nižší míře inflace).

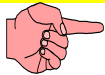
Přizpůsobovací cestu míry inflace podle údajů tabulky je znázorněna na obrázku 3.

Obrázek 3

Přizpůsobovací cesta, resp. přizpůsobovací smyčka

K zapamatování!

Dezinflace při aplikaci náhlého a výrazného snížení míry růstu agregátní poptávky (metoda cold turkey) má za následek rychlý pokles míry inflace. Nákladem této léčby je výrazný pokles skutečného produktu pod jeho potenciální úroveň, což vyvolá velké ztráty produkce a vysokou míru nezaměstnanosti. Recese je tedy hlubší, ale kratší.

❖ Gradualistická metoda

Komentář

Výchozí pozice ekonomiky a předpoklady jsou stejné jako v přechozím příkladu.

Předpokládejme, že vláda se rozhodne použít jako **metodu léčby inflace pomalé a postupné snížení míry růstu agregátní poptávky**. Od druhého období (roku) **každoročně bude vláda snižovat míru růstu agregátní poptávky o 1 % ročně až na 6 %**, což je zároveň zamýšlená úroveň inflace, kterou chce vláda v její antiinflační politice dosáhnout. Průběh přizpůsobovacího procesu míry inflace a pohybu reálného produktu při této metodě léčby inflace je zachycen v tabulce 2.

Tabulka 2
Gradualistická metoda omezování inflace

Období	$\pi_t^e = \pi_{t-1}$	\hat{Y}_{t-1}	$y_n(t)$	π_t	\hat{Y}_t
1	15	0	15	15	0
2	15	0	14	14,66	- 0,66
3	14,66	- 0,66	13	13,89	- 1,55
4	13,89	- 1,55	12	12,74	- 2,29
5	12,74	- 2,29	11	11,40	- 2,69
6	11,40	- 2,69	10	10,04	- 2,73
7	10,04	- 2,73	9	8,78	- 2,51
8	8,78	- 2,51	8	7,68	- 2,19
9	7,68	- 2,19	7	6,72	- 1,91
10	6,72	- 1,91	6	5,84	- 1,75
11	5,84	- 1,75	6	5,31	- 1,06
12	5,31	- 1,06	6	4,96	- 0,02

Komentář

V důsledku aplikace gradualistické metody omezování inflace, kdy se snižuje agregátní poptávka o 1 % ročně od druhého roku až na 6 % v desátém roce, *se postupně pomalu sniží míra inflace (zvláště v prvních třech letech, tj. ve druhém až pátém období klesá inflace velmi pomalu). Současně s mírou inflace klesá i produkce*, i když zdaleka ne tak výrazně jako u aplikace metody cold turkey: *nejhlubší roční pokles produkce zde činí 2,73 %* (v šestém roce), zatímco u metody náhlého a výrazného snížení míry agregátní poptávky činí nejhlubší roční pokles 8 % pod úroveň potenciálního produktu. *Recese takto vyvolaná je mírnější, tím je i nižší míra nezaměstnanosti, recese však trvá déle.*

Při použití gradualistické metody v našem příkladu dosáhne míra inflace ve čtvrtém roce **12,74 %**, *tj. snížení oproti výchozí úrovni jen o 2,26 %*, zatímco *u metody cold turkey dosáhne míra inflace ve čtvrtém roce 4,66 %, tj. snížení o 10,34 % oproti výchozímu období, což je podstatně více.*

Srovnáme-li dobu trvání přizpůsobovacího období u metody cold turkey a u gradualistické metody, pak je zcela patrné, že délka závisí (kromě použité metody decelerace):

- na **rychlosti přizpůsobení očekávané inflace její očekávané hodnotě v bodě dlouhodobé rovnováhy**. Jestliže se očekávaná inflace formuje adaptivně, resp. staticky ($j = 1$), **potom přizpůsobení očekávané inflace na základě skutečného vývoje inflace je relativně rychlé**;
- na **sklonu křivky SP, tj. koeficientu g** . Čím strmější je koeficient g , tj. čím rapidnější je pokles míry inflace při poklesu míry růstu agregátní poptávky, tím kratší je **přizpůsobovací období**. Naopak, čím plošší je křivka SP, tím delší je přizpůsobovací proces inflace, protože míra skutečné inflace se snižuje méně, a tím i míra očekávané inflace v dalším období.

❖ Srovnání metody cold turkey a gradualistické metody

Tabulka 3

Srovnání efektů gradualistické metody a metody cold turkey

EFEKTY	Gradualistická metoda	Metoda cold turkey
Pokles míry inflace v čase	mírný, dlouhodobý	výrazný, krátkodobý
Pokles produkce v čase	mírný, dlouhodobý	výrazný, krátkodobý
Pokles tempa růstu agregátní poptávky	mírný, dlouhodobý	výrazný, krátkodobý

b) léčení nabídkové inflace

Léčba nabídkové inflace, resp. inflace tlačené náklady vyžaduje **zeslabovat, resp. odstraňovat příčiny nepříznivých nabídkových šoků a usilovat (vláda) o formování a realizaci pozitivních nabídkových šoků**.

❖ Důchodové politiky a léčení inflace

Léčení inflace decelací míry růstu agregátní poptávky je - jak jsme ukázali - velmi nákladné a přináší recesi s poklesem produkce a zaměstnanosti. V teorii i praxi jsou proto hledány metody léčby inflace, které by mohly řešit problém dezinflace bez nezbytných průvodních nákladů, tj. recese a růstu nezaměstnanosti. Tyto politiky se nazývají **důchodové politiky** a zahrnují **kontrolu mezd a cen**, a to buď metodou vládního nařízení (zmrazení mezd a cen) nebo metodou, kdy vláda přesvědčuje představitele zaměstnanců (odbory) a zaměstnavatele (firmy) - případně je i může zainteresovat např. snížením zdanění zisku - aby udrželi míru růstu mezd na určité přijatelné úrovni. Dosavadní **zkušenosti s kontrolou cen a mezd nejsou pozitivní**, protože **zmrazení mezd a cen vyřazuje v tržní ekonomice klíčový mechanismus alokace zdrojů: změny relativních cen jsou klíčovým mechanismem efektivní alokace zdrojů**.

SHRNUTÍ

* Generátorem nabídkové inflace je **růst nákladu firem (tzv. nepříznivé nabídkové šoky)**, vyvolaný např.: rychlejším **růstem nominálních mezd**, než je růst produktivity práce, růstem cen energií a surovin, růstem cen ostatních služeb výrobních faktorů, depreciačí měnového kurzu, která zvyšuje relativní ceny dováženého zboží a služeb (a tím i agregátní cenovou hladinu), růstem míry zdanění („daněmi tlačená inflace“), úsilím samotných firem zvyšovat ceny jejich produkce a služeb.

* Rozeznáváme tři typy odezvy hospodářské politiky na nepříznivý nabídkový šok: (a) **neutrální politiku**, která při odezvě udržuje **nezměněné tempo** růstu nominálního produktu; (b) **přizpůsobovací, resp. akomodativní politiku**, která **zcela eliminuje efekt** nepříznivého nabídkového šoku na pokles produkce a růst nezaměstnanosti a (c) **potlačovací politiku**, která vede **k úplnému potlačení** inflačního efektu, **tj. míra inflace zůstane na úrovni výchozí pozice ekonomiky**.

* Efektem příznivých nabídkových šoků je **snížení míry inflace**. Příznivé nabídkové šoky jsou např. předstih růstu produktivity práce před růstem mezd; snížení relativních cen některých zboží a služeb, např. v důsledku apreciacie měnového kurzu; snížení relativních cen některých zboží a služeb v důsledku zásadních technologických objevů, které vyvolávají výrazný růst produktivity práce; nepřímých daní; kontrola cen a mezd a j.

* **Dezinflaci se rozumí snížení míry inflace**. Od dezinflace je třeba odlišovat pojem **deflace** jako **pokles všeobecné cenové hladiny** (v ekonomické realitě vzácný jev);

* **Dezinflace vyžaduje** buď **snížit tempo růstu peněžní zásoby**, tj. realizovat **restriktivní monetární politiku**, nebo **snížit vládní výdaje**, tj. realizovat **restriktivní fiskální politiku**.

* Rozeznáváme dvě metody dezinflace: (a) **metodu cold turkey** – výrazné a permanentní snížení míry růstu agregátní poptávky a (b) **gradualistickou metodu** – pomalé a postupné snižování míry růstu agregátní poptávky, tj. **nominálního produktu**.

Literatura základní

MACH, M. *Makroekonomie II pro inženýrské (magisterské) studium, 1. a 2. část.* Slaný: Melandrium 2001. ISBN 80-86175-18-9.

DORNBUSCH, R. - FISCHER, S. *Makroekonomie.* Praha: SPN a Nadace Economics, 1994.

SOUKUP, J., POŠTA, V., NESET, P., PAVELKA, T., DOBRYLOVSKÝ, J. *Makroekonomie. Moderní přístup.* Praha: Management Press 2007.

ŠTANCL A kol. *Základy teorie vojenskoekonomické analýzy.* 1. vyd. Brno: Monika Promotion, 2012. ISBN: 978-80-905384-0-5.

Literatura doporučená

MAITAH, M. *Makroekonomie v praxi.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7375-560-1

WAWROSZ, P., HEISLER, H., MACH, P. *Realie v makroekonomii – odborné texty, mediální reflexe, praktické analýzy.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. ISBN 978-80-7275-848-0

OLEJNÍČEK, A. a kol. *Ekonomické řízení v podmínkách AČR.* 1. vyd. Uherské Hradiště: LV. Print, 2012. ISBN 978-80-260-3277-9.

ROMER, D. *Advanced Macroeconomics.* 3rd edition. New York: McGraw-Hill/Irwin, 2006. 678 p. ISBN 978-0-07-287730-4.